

FØRTIDSPENSION OG FLEKSJOB – FLERE PÅ ARBEJDSMARKEDET

August 2020

FØRTIDSPENSION OG FLEKSJOB – FLERE PÅ ARBEJDSMARKEDET
© Dansk Arbejdsgiverforening

Ansvarsh. red. Maria Bille Høeg

Grafisk produktion: Dansk Arbejdsgiverforening
Udgivet: August 2020

INDHOLD

Flere skal deltage på arbejdsmarkedet	5
Antallet af offentligt forsørgede langt fra arbejdsmarkedet accelererer	6
Reform: Flere på langvarig offentlig forsørgelse	6
Stigende tilgang siden reformen	7
Sverige har succes	10
Høje udgifter til offentlig forsørgelse	12
Mange indvandrere på førtidspension, i ressourceforløb eller fleksjob	14
Mange på førtidspension har et godt helbred	16
Ressourceforløb fører sjældent til job	18
Fleksjob slår rekord	22
Flere timer i fleksjob betaler sig ikke	25
Fleksjob og ledighedsydelse i kommunerne	26
Bilag – DA's øvrige forslag	29
Litteraturliste	30

Flere skal deltage på arbejdsmarkedet

I Danmark er arbejdsevnen blandt 330.000 18-64-årige fuldtidspersoner vurderet nedsat i et sådant omfang, at de helt eller delvist har forladt arbejdsmarkedet og modtager enten førtidspension, ledighedsydelse, deltager i ressourceforløb eller arbejder i et fleksjob.

Siden reformen af førtidspensions- og fleksjobområdet, der trådte i kraft i 2013, er det samlede antal personer på ordningerne steget med 5 pct., og der er sket en forskydning over mod fleksjob, mens antallet på førtidspension er faldet. Med en tilgang på 33.000 personer i 2019 mod 21.000 personer i 2012 har reformen ikke begrænset tilgangen til ordningerne.

Danmark har en høj andel borgere på førtidspension eller i fleksjob sammenlignet med andre lande, herunder Sverige, som har et langt mere simpelt førtidspensionssystem.

Fleksjobbere arbejder i dag langt færre timer end tidligere, og mange har ingen økonomisk gevinst ved at øge timetallet. Samtidig er der stor variation i den kommunale praksis inden for både førtidspension, ressourceforløb og fleksjob.

DA har en række forslag til, hvordan flere kan få en tilknytning til arbejdsmarkedet frem for at modtage varig offentlig forsørgelse.

Hvis flere skal deltage på arbejdsmarkedet, er det afgørende at forenkle førtidspensions- og fleksjobområdet væsentligt og styrke de økonomiske incitamenter til beskæftigelse. Mindst lige så vigtigt er det at fokusere på forebyggelse og forhold forud for tilkendelsen af de langvarige forsørgelsesydelser, herunder på incitamenter, strukturer og indsats i kontanthjælps- og sygedagpengesystemet.

DA foreslår

1. **Fleksjobordningen integreres i førtidspensionsordningen.** Førtidspensionen skal være en graderet sats på 25, 50, 75 og 100 pct. afhængig af den pågældendes arbejdsevne. Deltidsførtidspensionister kan supplere førtidspensionen med arbejdsindkomst eller kontanthjælp.
2. **Revurdering af tilkendte førtidspensioner.** Allerede tilkendte førtidspensioner bør som udgangspunkt revurderes hvert femte år. Nogle af modtagerne af førtidspension kan have fået det bedre i løbet af 5 år, og behandlingsmulighederne kan være blevet forbedret. Førtidspensionister, der slet ikke har en arbejdsevne og uanset hvad ikke vil få det, bør ikke være en del af kravet om revurdering.
3. **Fleksjobbere skal have stærkere økonomiske incitamenter til at øge timetallet.** For fleksjobbere i den lavere ende af lønskalaen kan det ikke betale sig at gå op i tid – i nogle tilfælde kan selv en forøgelse fra 6 til 36 ugentlige timer give 0 kr. i gevinst.

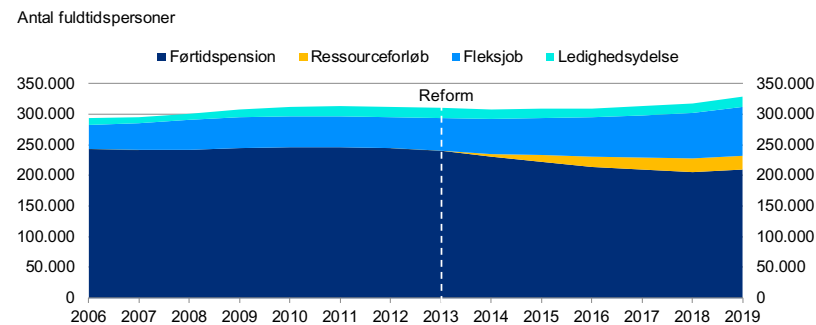
Se bilag for øvrige forslag.

Antallet af offentligt forsørgede langt fra arbejdsmarkedet accelererer

I Danmark modtager knap 330.000 fuldtidspersoner i den erhvervsaktive alder førtidspension eller ledighedsydelse, deltager i ressourceforløb eller arbejder i et fleksjob. Det er godt 34.000 flere personer end i 2006.

Stigningen skyldes bl.a., at antallet af fleksjobbere er steget markant. I 2006 var der ca. 51.000 fuldtidspersoner i fleksjobordningen. I 2019 er antallet næsten fordoblet til 96.000 fuldtidspersoner. I samme periode er antallet af førtidspensionister inkl. personer i ressourceforløb faldet med 11.000 fuldtidspersoner, jf. figur 1.

Figur 1. Førtidspension og fleksjob omfatter knap 330.000 personer

Kilde: Jobindsats.dk.

Alene fra 2018 til 2019 er det samlede antal personer i ordningerne steget med knap 11.300 fuldtidspersoner. 60 pct. af stigningen er sket blandt personer under 65 år, svarende til 6.700 fuldtidspersoner. Den resterende stigning på 4.600 fuldtidspersoner er sket blandt personer på mindst 65 år, hvilket bl.a. kan forklares med den stigende folkepensionsalder, der pr. 1. januar 2019 blev hævet med et halvt år.

Pr. 1. januar 2020 trådte en ny ordning om seniorpension i kraft for personer tæt på pensionsalderen, som har en nedsat arbejdsevne i forhold til deres seneste job. Pr. 11. maj 2020 har kommunerne tilkendt knap 1.700 seniorførtidspensioner.

Reform: Flere på langvarig offentlig forsørgelse

I 2013 trådte en ny reform af førtidspension og fleksjob i kraft. Formålet med reformen var bl.a., at flere skulle have en tilknytning til arbejdsmarkedet, og færre skulle ende på varig passiv forsørgelse. Med reformen blev adgangen til førtidspension begrænset, fleksjobordningen blev målrettet og tilskuddet omlagt. Desuden blev der indført såkaldte ressourceforløb. Et ressourceforløb varer fra 1 til 5 år med mulighed for forlængelse og har til hensigt at undgå førtidspension og i stedet skabe grundlag for en udvikling af den enkeltes arbejdsevne.

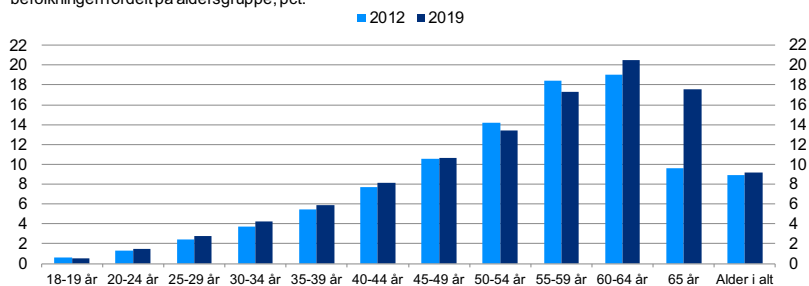
Dengang var forventningen, at reformen ville bidrage med en beskeden – men positiv – beskæftigelseseffekt på ca. 4.700 fuldtidspersoner i 2020 og 12.200 fuldtidspersoner fuldt indfaset. Indtil videre synes forventningerne dog ikke indfriet.

Siden 2012 er antallet af førtidspensionister faldet med ca. 35.000 fuldtidspersoner. Men faldet opvejes af en stigning i antallet af personer på henholdsvis ressourceforløb, fleksjob og ledighedsydelse. I 2019 omfatter de 4 ordninger tilsammen knap 330.000 fuldtidspersoner, svarende til 9,2 pct. af befolkningen i alderen 18-65 år. I 2012 var frekvensen på 8,9 pct. af de 18-65-årige.

Reformen havde særligt fokus på, at flere unge under 40 år skulle have en tilknytning til arbejdsmarkedet frem for førtidspension. Siden 2012 er andelen på enten førtidspension, i ressourceforløb eller i fleksjobordningen imidlertid steget for de fleste yngre aldersgrupper. Eksempelvis var 5,5 pct. af alle 35-39-årige på de pågældende ordninger i 2012. I 2019 er andelen steget til 5,9 pct., jf. figur 2.

Figur 2. Flere unge på langvarige ydelser

Fuldtidspersoner på førtidspension, ressourceforløb og i fleksjobordningen som andel af befolkningen fordelt på aldersgruppe, pct.

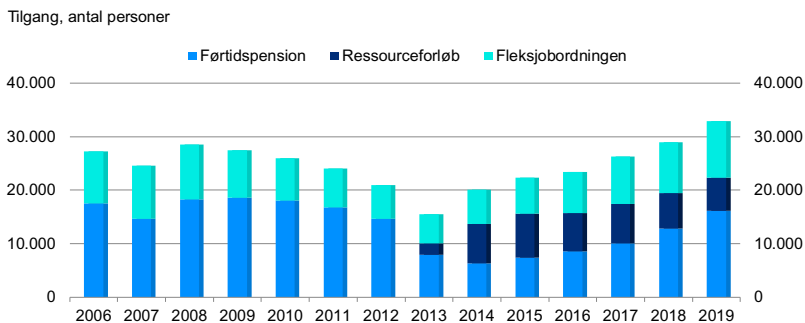
Kilde: Jobindsats.dk og Statistikbanken.dk.

Dermed kan den øgede bestand på ordningerne ikke blot tilskrives den demografiske udvikling, og at antallet af unge i befolkningen er steget.

Stigende tilgang siden reformen

Reformen af førtidspension og fleksjob har ikke begrænset tilgangen til ordningerne. I 2019 er tilgangen til førtidspension, ressourceforløb, fleksjob og ledighedsydelse på godt 33.000 personer, hvilket er 12.000 personer flere end før reformen i 2012, jf. figur 3.

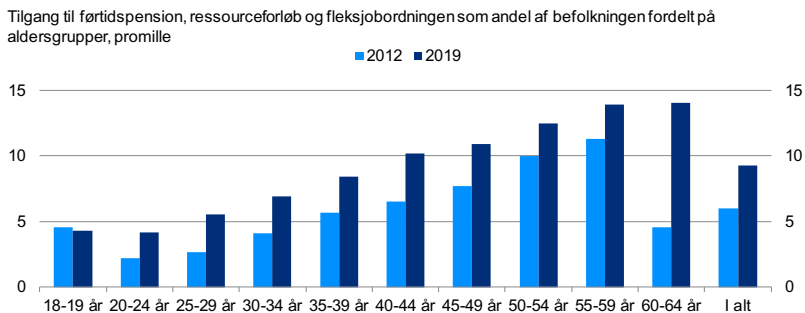
Figur 3. Tilgangen i 2019 er den største i mange år

Anm.: Ressourceforløb er opgjort som påbegyndte forløb i perioden, mens førtidspension og fleksjob er opgjort som tilgang til ordninger.
Kilde: Jobindsats.dk.

Godt 9 ud af 1.000 16-65-årige blev visiteret til førtidspension, ressourceforløb eller fleksjobordningen i 2019. I 2012 var det tilsvarende antal 6 ud af 1.000. Tilgangen er vokset for stort set alle aldersgrupper og særligt meget for de 60-64-årige, jf. figur 4.

Figur 4. Tilgangen er steget for næsten alle aldersgrupper

Anm.: Ressourceforløb er opgjort som påbegyndte forløb i perioden, mens førtidspension og fleksjob er opgjort som tilgang til ordninger. "I alt" inkluderer de 65-årige med en tilgang på godt 100 personer i 2019.
Kilde: Jobindsats.dk og Statistikbanken.dk.

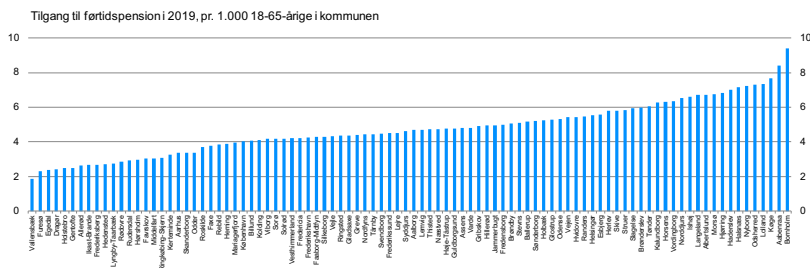
Den markante stigning i tilgangen af 60-64-årige er sket samtidig med justeringen af efterlønsordningen fra 2014 og frem. Efterlønsordningen stiller dog krav om, at de pågældende står til rådighed for arbejdsmarkedet, hvorfor en substitution mellem efterløn og førtidspension synes paradoksal.

Der er stor forskel i tilkendelserne af førtidspension kommunerne imellem. Forskellene kan dels begrundes med, at kommunerne kan have forskellige udgangspunkter og rammevilkår, når man ser på deres muligheder for at påvirke, i hvilken grad borgerne bliver forsørgt af det offentlige. Dels kan forskellene skyldes variationer i den kommunale praksis.

På Bornholm blev knap 10 ud af hver 1.000 borgere visiteret til førtidspension, mens knap 2 ud af 1.000 borgere i Vallensbæk Kommune blev visiteret til førtidspension i 2019.

Også mellem nabokommuner er forskellene betydelige. Eksempelvis var tilgangen til førtidspension i Randers Kommune ca. 320 personer i 2019 svarende til godt 5 personer pr. 1.000 18-65-årige i kommunen, mens tilgangen i nabokommunen Favrskov Kommune var 85 personer svarende til 3 personer pr. 1.000 18-65-årige, jf. figur 5.

Figur 5. Førtidspension tilkendes på forskelligt grundlag

Anm.: Samsø, Ærø, Læsø og Fanø er udeladt.
Kilde: Jobsindsats.dk.

Hvis Randers Kommune havde samme tilkendelsesfrekvens som i Favrskov Kommune, var ca. 140 færre personer blevet visiteret til en førtidspension i Randers i 2019. De ville i stedet have fået en chance for tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det samme mønster tegner sig mellem andre nabokommuner. Eksempelvis mellem Holstebro og Struer kommuner. Tilkendelsesfrekvensen i Struer er mere end dobbelt så høj som i Holstebro. Hvis Struer havde samme frekvens som i Holstebro, ville ca. 40 færre personer have fået førtidspension i 2019.

På tilsvarende vis er der forskel på tilkendelsesniveauet i de større byer. Havde Odense Kommune samme tilgang til førtidspension som i Aarhus Kommune, ville ca. 260 færre personer have fået tilkendt førtidspension i Odense i 2019.

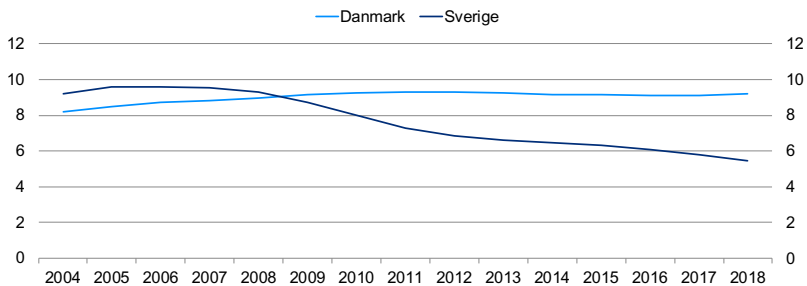
Sverige har succes

Sverige har gennemført langt mere ambitiøse reformer af de offentlige forsørgelsesordninger end Danmark. Bl.a. er der blevet indført en række ændringer på førtidspensionsområdet, herunder krav om permanent arbejdsevnetab, gradueret ydelse afhængig af grad af arbejdsevnetab, reduktion af satsen for maksimal førtidspension, en centralisering af tilkendelser m.v. I fokus har været en indsats mod "utanførskebet" med ønske om at inkludere flere i fællesskabet på arbejdsmarkedet og dermed få nedbragt antallet af personer på offentlig forsørgelse.

Reformerne har resulteret i, at man i Sverige har haft succes med at nedbringe den andel af befolkningen, der helt eller delvist er trukket ud af arbejdsmarkedet på grund af en permanent nedsat arbejdsevne fra knap 10 pct. i 2007 til godt 5 pct. i 2018. Til sammenligning modtager ca. 9 pct. af den danske befolkning i den erhvervsaktive alder førtidspension, ressourceforløb eller fleksjob/ledighedsydelse, jf. figur 6.

Figur 6. Stor forskel på Danmark og Sverige

Andel af befolkningen på førtidspension, fleksjob m.v., 20-64-årige, pct.

Anm.: For Danmark ses på ydelserne: førtidspension, ressourceforløb, fleksjob og ledighedsydelse. For Sverige ses på sjuk- och aktivitetsersättning samt lönebidrag. For perioden 2004-2014 indeholder lønebidrag 20-64-årige. Fra 2016 og frem ses der på 16-64-årige. Antallet af personer på lønebidrag er dog altid sat i forhold til antallet af 20-64-årige i befolkningen. Antallet af lønebidragsmodtagere i 2015 er et gennemsnit af 2014 og 2016. Lønebidragsmodtagere er omregnet til fuldtidspersoner, ved at gange med det gennemsnitlige forhold mellem fuldtidspersoner og personer i fleksjob i Danmark i perioden 2014-2018.

Kilde: Jobindsats.dk, Statistiska Centralbyrån Arbetsmarkedsförmedlingen og Eurostat.

Lå det danske niveau på linje med det svenske, ville der kun være ca. 185.000 personer på førtidspension, ressourceforløb eller fleksjob/ledighedsydelse i Danmark. Det vil sige ca. 125.000 færre 20-64-årige personer end i dag.

Den store forskel på andelen i Danmark og Sverige, der helt eller delvist står uden for arbejdsmarkedet af helbredsmæssige årsager, skyldes bl.a. forskellen i ydelsernes betingelser, ydelsesniveau og finansieringskonstruktion. Sverige har opbygget ét overordnet system, som tilpasser ydelsen i forhold til graden af den nedsatte arbejdsevne. I Danmark beror systemet i stedet på forskellige ordninger, men alle med ret til førtidspension får den samme ydelse uanset graden af den nedsatte arbejdsevne, jf. boks 2.

Boks 2. Førtidspension i Danmark vs. Sverige

Danmark:

- I Danmark skelnes mellem retten til førtidspension og fleksjob alt afhængig af varigheden og graden af nedsat arbejdsevne.
- Både førtidspension og fleksjob er universelle skattefinansierede ydelser uafhængigt af tidligere tilknytning til arbejdsmarkedet. Førtidspension sikrer personer med varig nedsat arbejdsevne et permanent forsørgelsesgrundlag, mens fleksjobordningen omfatter personer med delvis nedsat arbejdsevne.
- Fleksjob er på overenskomstmæssig løn, men med offentlige tilskud.
- Førtidspension og fleksjob bevilliges, når mulighederne for alle former for beskæftigelse på normale vilkår er udtømt. Der er ikke et konkret mindstekrav for nedsat arbejdsevne.

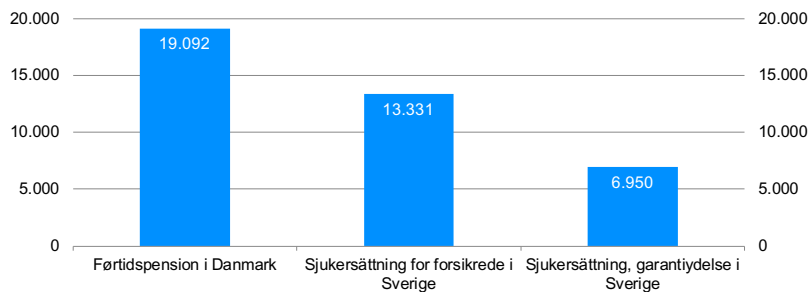
Sverige:

- Den svenske sjukerstatning (invalidpension) er relateret til tilknytning til arbejdsmarkedet og er en del af forsikringssystemet, som primært finansieres over arbejdsmarkedsbidraget. Ordningen er delt ind i 2 forskellige ydelser. Dels en indkomstrelateret ydelse, der afhænger af arbejdsevne og tidligere løn, og som finansieres over arbejdsmarkedsbidraget. Dels en skattefinansieret garantiydelse for borgere uden for arbejdsmarkedet eller med en meget lav indkomst. Retten til invalidpension og ydelsesniveau revurderes hvert tredje år.
- Lönebidrag er en svensk fleksjoblignende foranstaltning rettet mod personer med funktionsnedsættelse. Løntilskuddets størrelse afhænger af arbejdsgiverens lønomkostninger og arbejdsdets indhold. Ansættelsen er som udgangspunkt for ét år.
- Der er mulighed for at få delvis invalidpension, hvor mindstekravet er 25 pct. nedsat arbejdsevne.

Niveauet for førtidspension er højere i Danmark end i Sverige. Mens førtidspensionen i Danmark er på ca. 19.100 kr. pr. måned for enlige, modtager man i Sverige mellem 7.000 kr. og 13.300 kr. pr. måned afhængig af den hidtidige tilknytning til arbejdsmarkedet, jf. figur 7.

Figur 7. Førtidspension lavere i Sverige end i Danmark

Førtidspension i Danmark og Sverige, kr. pr. måned, 2020

Anm.: De svenske niveauer er omregnet til danske kroner. Satsen for Danmark er for enlige førtidspensionister.

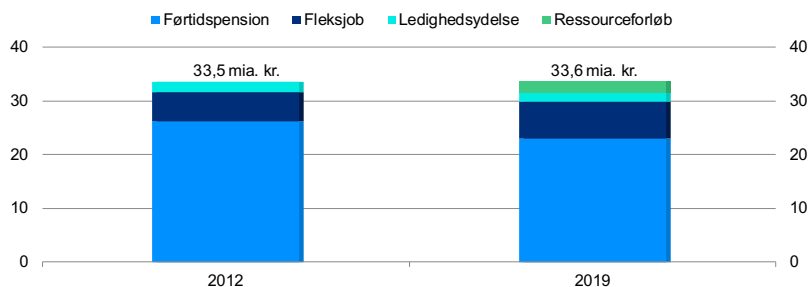
Kilde: Star.dk og Forsakringskassan.se.

Høje udgifter til offentlig forsørgelse

Førtidspension, ressourceforløb, fleksjob og ledighedsydelse er dyrt for samfundet. I gennemsnit koster det det offentlige ca. 117.000 kr. om året at forsørge hver af de knap 330.000 personer på de pågældende ydelser, når der tages højde for, at de pågældende betaler skat og afgifter. Det svarer til, at det offentlige hvert år bruger ca. 34 mia. kr. til forsørgelse af personer på førtidspension, ressourceforløb, fleksjob og ledighedsydelse, jf. figur 8.

Figur 8. Udgifter på ca. 34 mia. kr. til forsørgelse

Årlige udgifter til forsørgelse, mia. kr. (2019-pl)

Anm.: Udgifterne er opgjort efter skat og tilbageløb.

Kilde: Jobindsats.dk.

Dertil skal lægges udgifter til den aktive beskæftigelsesindsats, til driften af jobcentrene, til sundhedssystemet og offentligt forbrug på det sociale område, jf. Carsten Koch (2015). Desuden er det et stort tab af både velstand og skatteindtægter ved at disse personer er forsørgt af det offentlige frem for at være i beskæftigelse.

De offentlige udgifter til forsørgelse i 2019 ligger på samme niveau som i 2012. Dermed har reformen ikke formålet at reducere udgifterne med de ca. 2 mia. kr. som forudsat i aftalen, jf. L 53 Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og forskellige andre love.

Hvor meget, den enkelte borger modtager i forsørgelse fra det offentlige, afhænger af, hvilken ordning den pågældende er omfattet af. Enlige førtidspensionister modtager ca. 19.100 kr. om måneden fra det offentlige, mens fleksjobbere har en indkomst på minimum 18.700 kr. om måneden, jf. tabel 1.

Tabel 1. Så meget får man i førtidspension

2020	Kr. pr. måned
Førtidspension	
- Enlig	19.092
- Par	16.229
Ressourceforløb	
- Forsørger	15.355
- Ikke-forsørger	11.554
Fleksjob	
- Minimum	18.701
- Maksimum	Niveauet ved et tilsvarende job på fuld tid og ved fuld arbejdsintensitet
Ledighedsydelse	
- 89 pct. af dagpengesatsen	16.984
- Kontanthjælp, forsørger	15.355
- Kontanthjælp, ikke-forsørger	11.554

Anm.: For ressourceforløb findes særlige satser for personer under 25 år samt for personer, der er berettiget til sygedagpenge. Man modtager højeste sats på ledighedsydelse, hvis man ved visitationen til fleksjob har modtaget sygedagpenge, er berettiget til syge- eller barseldagpenge, har deltaget i revalidering efter en jobplan eller modtager ledighedsydelse efter ansættelse i ustøttet beskæftigelse. En person får ligeledes ret til ledighedsydelse for den højeste sats, når personen har været ansat i fleksjob i 9 måneder inden for de seneste 18 måneder.

Kilde: Vejledning om satser 2020, star.dk.

Personer på førtidspension, i ressourceforløb, fleksjob og på ledighedsydelse har mulighed for at få supplerende økonomisk støtte fra det offentlige, herunder særlig støtte til høje boligudgifter, boligstøtte som tilskud til huslejen, støtte til uforudsete enkeltudgifter, merudgiftsydelse ved handicap, børne- og ungeydelse og børnetilskud.

Eksempelvis modtager en enlig førtidspensionist i lejebolig med 2 børn (4 og 8 år) ca. 9.000 kr. pr. måned i boligstøtte, børnefamilieydelse og børnetilskud. De 9.000 kr. kommer i tillæg til førtidspension, hvilket resulterer i en samlet indkomst (før skat) på ca. 28.000 kr. om måneden, jf. beregninger på Familietypemodellen. Til sammenligning modtager en enlig FH'er (også i lejebolig med 2 børn på hhv. 4 og 8 år) ca. 7.000 kr. i boligstøtte, børnefamilieydelse og børnetilskud. Det giver en samlet indkomst (før skat) på godt 38.000 kr. om måneden. Dertil kommer udgifter til daginstitution (børnehave og SFO) på godt 700 kr. om måneden for den enlige FH'er, hvilket førtidspensionisten er fritaget for.

Er den nedsatte arbejdsevne forårsaget af en arbejdsskade, er der også mulighed for økonomisk kompensation gennem arbejdsskadesystemet – enten som engangsudbetalinger eller som løbende udbetalinger. Endelig kan førtidspensionister og fleksjobbere være berettiget til engangsudbetalinger fra deres pensionskasse ved varigt nedsat arbejdsevne.

Dermed kan den faktiske støtte og indkomst for førtidspensionister og fleksjobbere vise sig at være væsentlig højere end den angivne sats i ordningen.

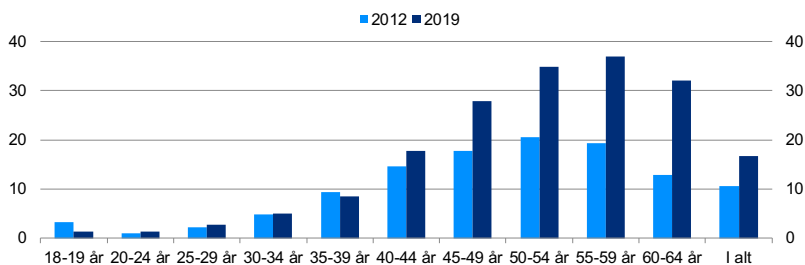
Mange indvandrere på førtidspension, i ressourceforløb eller fleksjob

Blandt ikke-vestlige indvandrere er tilgangen til fleksjob og førtidspension vokset endnu mere end i befolkningen som helhed. I 2019 blev 16 ud af 1.000 borgere med ikke-vestlig baggrund visiteret til enten fleksjob, ressourceforløb eller førtidspension. I 2012 var det 10 ud af 1.000.

De største stigninger i tilgangen findes i aldersgrupperne over 45 år. Her får mellem 28 og 37 ud af hver 1.000 personer med ikke-vestlig baggrund førtidspension eller fleksjob. For de 60-64-årige er frekvensen blevet mere end fordoblet siden 2012, jf. figur 9.

Figur 9. Kraftig tilgang blandt ikke-vestlige indvandrere

Tilgang til førtidspension, ressourceforløb og fleksjobordningen blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande som andel af alle indvandrere fra ikke-vestlige lande fordelt på aldersgrupper, promille

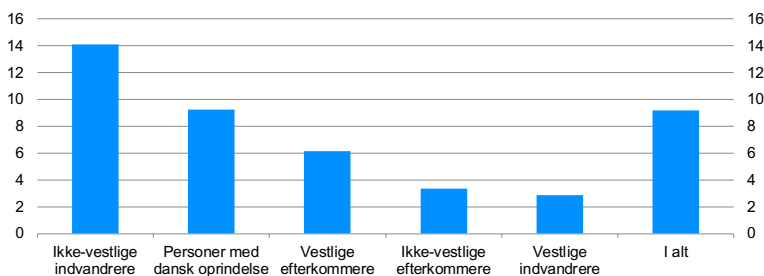
Anm.: Ressourceforløb er opgjort som påbegyndte forløb i perioden, mens førtidspension og fleksjob er opgjort som tilgang til ordninger.

Kilde: Jobindsats.dk og Statistikbanken.dk.

Førtidspension, ressourceforløb og fleksjob er mere udbredt blandt personer med ikke-vestlig baggrund end blandt personer med dansk baggrund. Ca. 14 pct. af alle ikke-vestlige indvandrere er omfattet af ordningerne, mens den tilsvarende andel blandt personer med dansk baggrund er ca. 9 pct., jf. figur 10.

Figur 10. Førtidspension m.v. mest udbredt blandt ikke-vestlige indvandrere

Fuldtidspersoner på førtidspension, i ressourceforløb eller i fleksjobordningen som andel af 18-65-årige, 2019, pct.

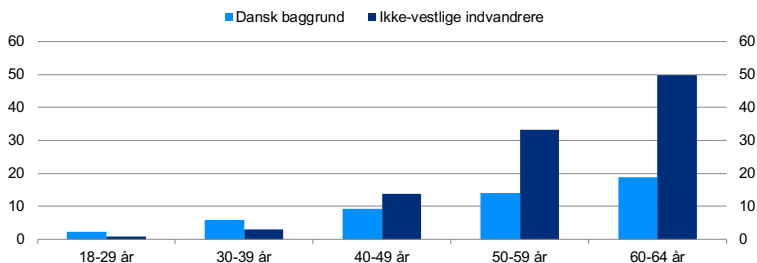
Kilde: Jobindsats.dk og Statistikbanken.dk.

Som illustration af forskellen ville knap 15.000 færre ikke-vestlige indvandrere være omfattet af ydelserne, hvis andelen af ikke-vestlige indvandrere på førtidspension, i ressourceforløb, i fleksjob eller på ledighedsydelse var den samme som blandt personer med dansk baggrund.

For både personer med dansk baggrund og for ikke-vestlige indvandrere varierer andelen af personer på førtidspension, ressourceforløb eller i fleksjobordningen fra aldersgruppe til aldersgruppe. Eksempelvis er hver tredje ikke-vestlige indvandrer i alderen 50-59 år omfattet af ordningerne. Det svarer til, at knap 20.000 ud af knap 60.000 ikke-vestlige indvandrere i aldersgruppen er omfattet af forsørgelsesordningerne. Den tilsvarende andel blandt danske 50-59-årige er 14 pct., hvilket er 20 procentpoint lavere end blandt ikke-vestlige indvandrere, jf. figur 11.

Figur 11. Mange ikke-vestlige seniorer på varige ydelser

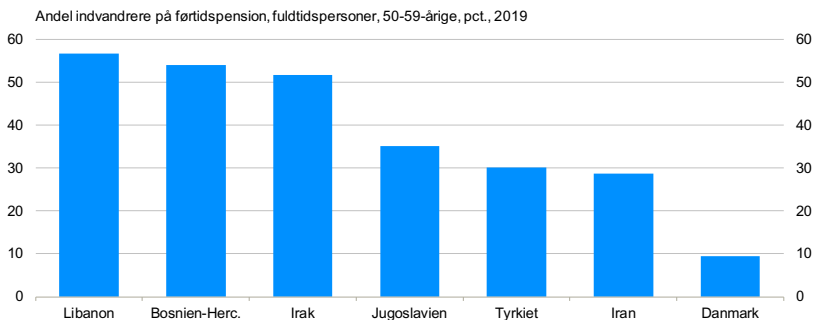
Fuldtidspersoner på førtidspension, ressourceforløb, fleksjob eller ledighedsydelse som andel i aldersgruppen, 2019, pct.

Kilde: Jobindsats.dk og Danmarks Statistik.

Nogle grupper af ikke-vestlige indvandrere er særligt overrepræsenteret. I 2019 var eksempelvis mere end halvdelen af alle 50-59-årige indvandrere med libanesisk eller bosnisk baggrund på førtidspension. Blandt personer med dansk baggrund er 9 pct. af de 50-59-årige på førtidspension, jf. figur 12.

Figur 12. Høj andel på førtidspension fra Libanon og Bosnien

Anm.: Figuren viser de 6 lande, hvorfra der er flest indvandrere på førtidspension.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Mange på førtidspension har et godt helbred

Den relativt høje andel af førtidspensionister og fleksjobbere i Danmark kan ikke forklares ved et tilsvarende dårligt helbred. Den danske middellevetid forbedres hvert år. Alene siden 2001 er den steget med 4,4 år, fra 76,9 år i 2001 til 81,3 år i 2019, jf. Danmarks Statistik. Tilsvarende har 43 pct. af de danske førtidspensionister ifølge egen opfattelse et godt eller fremragende helbred. Det til trods for, at helbredsproblemer er forudsætningen for tilkendelsen af førtidspensionen, jf. figur 13.

Figur 13. Mange på førtidspension har et godt helbred

Andel af personer på førtidspension med følgende helbred, 2017

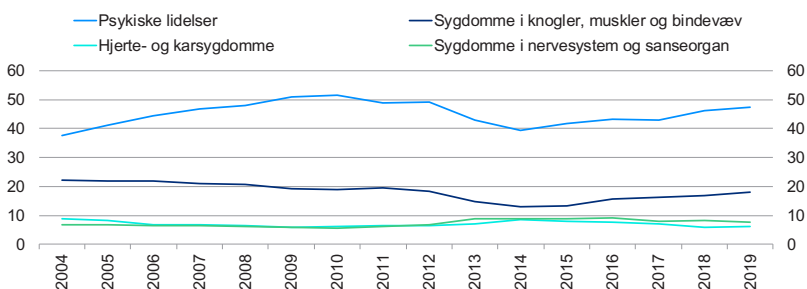

Anm.: Deltagere i Den Nationale Sundhedsprofil har svaret på spørgsmålet: Hvordan synes du, dit helbred er alt i alt?
Kilde: Danskernesundhed.dk.

Knap halvdelen af de tilkendte førtidspensioner i 2019 er givet på baggrund af psykiske lidelser, som dermed er den hyppigste årsag til en førtidspension. Psykiske lidelser er 2,5 gange så hyppige som sygdomme i knogler, muskler og bindevæv, hvilket er den næstmest forekommende diagnosegruppe for tilkendte førtidspensioner i 2019, jf. figur 14.

Figur 14. Psykiske diagnoser i vækst

Tilkendelser af førtidspension – de 4 største diagnosegrupper som andel af alle tilkendelser, pct.

Anm.: I figuren er der taget udgangspunkt i de fire største diagnosegrupper i 2019.
Kilde: Jobindsats.dk.

Tilkendelse af førtidspension på baggrund af psykiske diagnoser er vokset markant de senere år og er nu næsten tilbage på niveauet før reformen af førtidspension og fleksjob i 2012. Psykiske diagnoser er eksempelvis angst og fobier, mental retardering og periodisk depression, jf. SIND – landsforeningen for psykisk sundhed.

I 2019 fik godt 7.000 personer tilkendt førtidspension på baggrund af en psykisk lidelse.

Det er ofte muligt at behandle depression og stress. Forskning viser, at behandling af psykiske diagnoser i kombination med et fortsat aktivt arbejdsliv øger sandsynligheden for helbredelse frem for at blive ekskluderet fra et aktivt arbejdsliv gennem førtidspensionering, jf. Den Psykiatriske Privatklinik (2007).

Arbejde kan i mange tilfælde forbedre den enkeltes helbred og forkorte sygdomsperioden. Mange mennesker med psykiske lidelser som angst og depression vil få det bedre af at gå på arbejde frem for at isolere sig hjemme, hvor deres sygdom ofte forværres, jf. Jesper Karle og Lars Aakerlund (2016).

I indsatsen for at hjælpe personer med alvorlige psykiske lidelser ind på arbejdsmarkedet har særligt forløb med "Individuelt Planlagt Job Med Støtte" (IPS) vist sig effektivt, jf. Psykiatrisk Center København (2019) og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. IPS-forløb øger sandsynligheden for at komme i job eller uddannelse for personer med svære sindslidelser sammenlignet med en almindelig beskæftigelsesindsats. Efter 18-måneders IPS-forløb kommer knap 6 ud af 10 deltagere i job eller uddannelse.

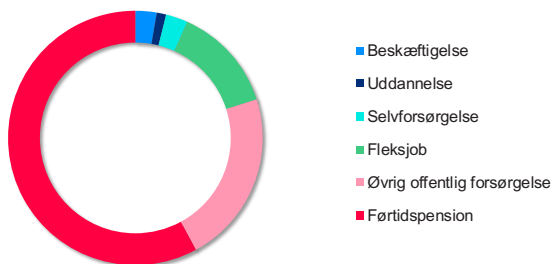
Ressourceforløb fører sjældent til job

Ressourceforløb er tiltænkt personer med stærkt nedsat arbejdsevne og risiko for at ende på førtidspension. I et ressourceforløb forsøger en række medarbejdere fra sundhedssektoren og kommunen – evt. i samarbejde med virksomhederne – at understøtte, at den pågældende udvikler sin arbejdsevne og kommer tættere på arbejdsmarkedet. Målet er enten et ordinært job, uddannelse eller et fleksjob.

Ud af de knap 6.600 afsluttede ressourceforløb i 2019 lykkes det for hver femte at komme tættere på arbejdsmarkedet. Heraf kommer hovedparten i fleksjob, mens kun 3 pct. kommer i ordinær beskæftigelse. Næsten 6 ud af 10 får tilkendt førtidspension efter afsluttet ressourceforløb, jf. figur 15.

Figur 15. Kun 3 pct. kommer i ordinært job efter ressourceforløb

Status 3 måneder efter afsluttet ressourceforløb, 2019, pct.

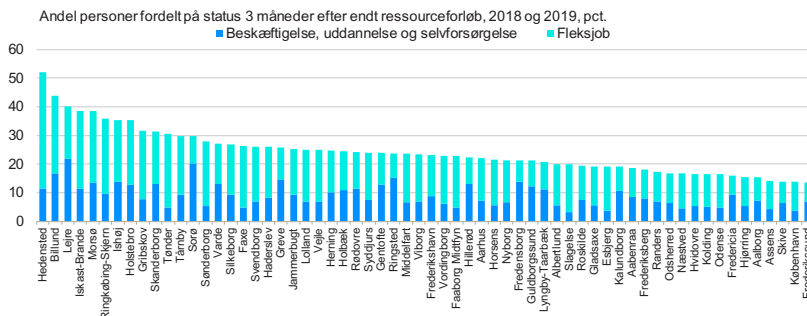

Anm.: Medtaget er 6.586 forløb, der er afsluttet i perioden 1. januar 2019 til 31. oktober 2019.
Kilde: Jobindsats.dk.

Andelen af borgere, der efter endt ressourceforløb kommer i arbejde, uddannelse, selvforsørgelse eller fleksjob afhænger af, hvilken kommune borgerne bor i.

I Københavns Kommune kommer 14 pct. af de personer, der har gennemført et ressourceforløb, i job, uddannelse, fleksjob eller bliver selvforsørgende, mens tallet i Hedensted Kommune er næsten 4 gange så højt: Her ender 52 pct. af personerne enten i arbejde, uddannelse, selvforsørgelse eller fleksjob, jf. figur 16.

Figur 16. Succes med ressourceforløb varierer

Anm.: For mange kommuner er der relativt få personer der afslutter et ressourceforløb, de beregnede andele skal derfor fortolkes varsomt. Kommuner indgår ikke, hvis der er færre end 5 personer i fleksjob, eller færre end 5 personer i beskæftigelse/uddannelse/selvforsørgelse tre måneder efter endt ressourceforløb. Analysen indeholder alle afsluttede ressourceforløb fra 1/1/2018 til 31/12/2019.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og DREAM.

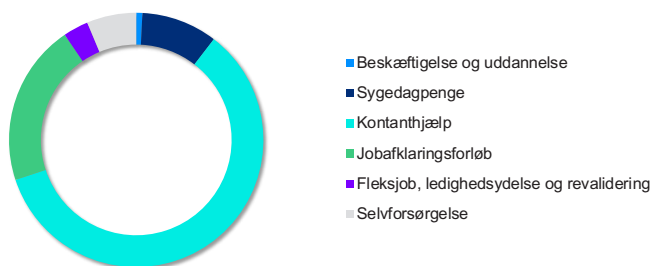
Personer, der deltager i et ressourceforløb, har generelt en lang historik på offentlig forsørgelse og en svag tilknytning til arbejdsmarkedet, jf. Deloitte for Beskæftigelsesministeriet.

9 ud af 10 borgere i ressourceforløb kommer fra enten kontanthjælps- eller sygedagpengesystemet. 59 pct. kommer fra kontanthjælp, 22 pct. kommer fra jobafklaringsforløb og 10 pct. kommer fra sygedagpenge.

Kun 1 pct. af personerne i ressourceforløb kommer direkte fra beskæftigelse eller uddannelse, jf. figur 17.

Figur 17. Kun 1 pct. på ressourceforløb kommer fra beskæftigelse eller uddannelse

Personer påbegyndt ressourceforløb, 2018, fordelt på forudgående forsørgelsesgrundlag, pct.

Anm.: Det tidligere forsørgelsesgrundlag er baseret på den dominerende ydelse i 4 uger op til visitation til ressourceforløb.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og DREAM

Forskningen i, hvilken kommunal indsats der har en beskæftigelsesfremmende effekt over for personer på kanten af arbejdsmarkedet, viser, at kommunens indsats bør inkludere virksomhedsrettede indsatser, såsom virksomhedspraktik, løntilskud, småjob osv. eventuelt i kombination med helbredsrettede, sociale og opkvalificerende tiltag, jf. boks 3.

Boks 3. Disse indsatser virker

Virksomhedsrettet indsats, ofte i kombination med andre tilbud, har som det eneste redskab i beskæftigessystemet vist sig i gennemsnit at have positive jobeffekter på tværs af forskellige grupper af jobparate, udsatte ledige og sygemeldte.

Tværfaglige indsatser, hvor en virksomhedsrettet indsats suppleres med andre sociale og/eller helbredsrettede indsatser har positiv effekt for borgere i udkanten af arbejdsmarkedet. Det kan eksempelvis være Individual Placement and Support (IPS), der indeholder en virksomhedsrettet indsats i kombination med psykiatrisk behandling og mentorstøtte.

Mentorstøtte, som gives i forbindelse med anden indsats – typisk virksomhedsrettet indsats – har formentlig en positiv beskæftigelseseffekt for langtidsledige og udsatte borgere.

Progression i retning af arbejde eller uddannelse kan måles med såkaldte progressionsfaktorer. Når progressionsfaktorer udvikler sig i positiv retning, er der statistisk højere sandsynlighed for, at borger er på rette vej mod arbejde eller uddannelse. Særligt 5 faktorer er væsentlige: 1) Tro på egne evner, 2) Helbredsmestring, 3) Arbejdsmarkedsideidentitet, 4) Samarbejde på arbejdspladsen eller uddannelsen og 5) Netværk.

Aktivitet frem for passivitet er vigtig for udsattes progression mod job.

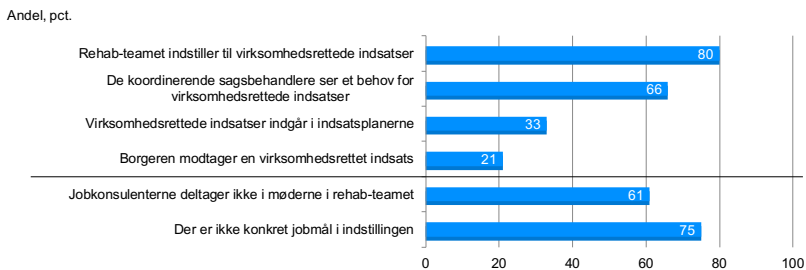
Sagsbehandleres tro på den enkelte har betydning for, hvorvidt udsatte borgere kommer i job og uddannelse.

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (2018).

Til trods for at forskningen peger på, at indsatser i tilknytning til private arbejdspladser er de mest effektive, er det langt fra alle kommuner, som benytter sig af virksomhedsrettede indsatser i ressourceforløb. Det skyldes bl.a., at der er problemer med eksekveringen i kommunerne.

I 4 ud af 5 sager om ressourceforløb indstiller de tværfaglige rehabiliteringsteam til virksomhedsrettede indsatser. Alligevel modtager kun 1 ud af 5 borgere i ressourceforløb en virksomhedsrettet indsats inden for det første år, jf. figur 18.

Figur 18. Manglende job- og virksomhedsfokus i kommunernes indsatser

Kilde: Deloitte for Beskæftigelsesministeriet, marts 2018.

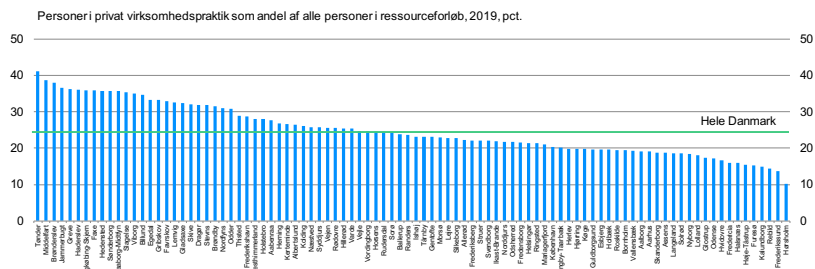
Når det gælder indstillinger fra de rehabiliteringsteams i kommunerne, der skal hjælpe borgerne tættere på arbejdsmarkedet, er det kun hver fjerde indstilling, der indeholder konkrete slutnål for job og uddannelse. I 3 ud af 4 indstillinger indgår ingen konkrete jobmål, som for eksempel at borgeren skal opnå beskæftigelse inden for et specifikt område i et vist omfang, hvilket kan bidrage til at sætte retning for ressourceforløbet.

Der er stor forskel på, hvorvidt kommunerne prioriterer at rette ressourceforløbene mod beskæftigelse ved at samarbejde med og inddrage private virksomheder. Tønder, Middelfart og

Brønderslev er de kommuner i Danmark, hvor der oftest indgår privat virksomhedspraktik som en del af ressourceforløbet. Omkring 4 ud af 10 personer i ressourceforløb i disse kommuner var i privat virksomhedspraktik i 2019. Derimod er det under 15 pct. i Kalundborg, Rebild og Frederikssund.

På landsplan deltager hver fjerde i privat virksomhedspraktik som en del af ressourceforløbet i 2019, jf. figur 19.

Figur 19. Nogle kommuner samarbejder med private virksomheder om ressourceforløb

Anm.: Fanø, Samsø, Ærø og Læsø er udeladt.
 Kilde: Jobindsats.dk.

Det tyder på en vis positiv sammenhæng mellem de kommuner, der har succes med ressourceforløb – dvs. hvor borgeren kommer i job eller uddannelse efter afsluttet ressourceforløb – og kommunernes brug af indsatser i tilknytning til private virksomheder.

Eksempelvis er Hedensted den kommune i Danmark med størst succes med ressourceforløb og er samtidig en kommune med et relativt højt brug af privat virksomhedspraktik. Derimod er København en af de kommuner, der opnår mindst succes, og har samtidig et samarbejde med private virksomheder om ressourceforløb under landsgennemsnittet, jf. figur 16.

Ved en analyse af kommuners indsats er det nødvendigt at være bevidst om risikoen for "creaming" i kommunerne. Det er muligt, at nogle kommuner er meget selektive med, hvem de tildeler ressourceforløbet. Kommuner, der kun giver ressourceforløb til de allerstærkeste fra målgruppen, vil sandsynligvis få flere i job eller uddannelse end kommuner, der også tildeler meget svage personer et ressourceforløb.

Fleksjob slår rekord

Antallet af fleksjobbere stiger år efter år. I 2019 var der godt 96.000 fuldtidspersoner i fleksjobordningen, hvilket er det højeste antal nogensinde. Særligt de senere år, siden reformen af førtidspension og fleksjob trådte i kraft i 2013, har tilgangen til ordningen taget fart. De seneste 7 år er antallet i ordningen vokset med knap 29.000 fuldtidspersoner svarende til 43 pct.

Samtidig er antallet af fleksjobvisiterede, der ikke er i job og modtager ledighedsydelse, faldet fra 25 pct. i 2012 til 16 pct. i 2019 svarende til et fald på knap 700 fuldtidspersoner i perioden. I 2019 var der ca. 15.800 fuldtidspersoner på ledighedsydelse, mens ca. 80.300 fuldtidspersoner var ansat i et fleksjob.

Ved at omlægge det offentlige tilskud i fleksjobordningen har reformen af førtidspension og fleksjob gjort det muligt at få et såkaldt minifleksjob på op til 10 timer om ugen, jf. boks 4. Intentionen bag var at give personer med en lille arbejdsevne adgang til fleksjobordningen og dermed få en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Boks 4. Tilskud i fleksjobordningen

Med reformen blev det offentlige tilskud til fleksjobordningen omlagt. Tidligere fik fleksjobansatte fuld løn fra arbejdsgiveren, der fra kommunen modtog et løntilskud, som udgjorde enten halvdelen eller 2/3 af lønnen og beregnes på baggrund af den mindste overenskomstsmæssige løn på området.

At den højeste tilskudssats udgjorde 2/3 af lønnen betød, at det ikke kunne betale sig for arbejdsgivere at ansætte personer med en restarbejdsevne på under 1/3, det vil sige ca. 12 timer om ugen. Derfor var det tidligere de færreste fleksjobansatte, der arbejdede mindre end 10 timer om ugen.

Deloitte er i en undersøgelse af fleksjobberes arbejdstid før reformen nået frem til, at under 1 pct. af de fleksjobansatte arbejdede under 10 timer ugentligt, jf. besvarelse af folketingsspørgsmål nr. 114 fra 2012-2013.

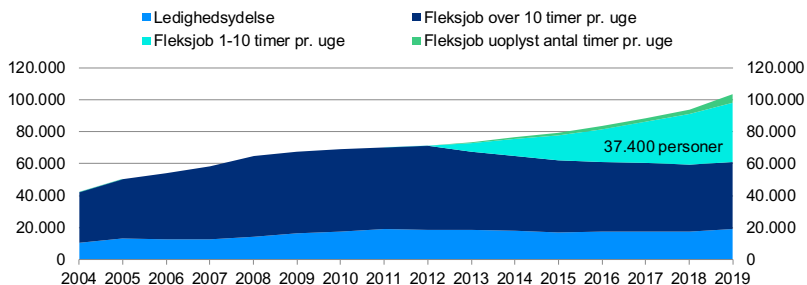
I dag betaler arbejdsgiverne løn for den arbejdsindsats, den fleksjobansatte reelt yder, og kommunen supplerer lønnen fra arbejdsgiveren med et tilskud, der reguleres på baggrund af lønindtægten, dog maksimalt 18.701 kr. pr. måned i 2020.

I december 2019 var ca. 37.400 personer ansat i minifleksjob. Det svarer til, at 44 pct. af alle fleksjob i december 2019 var på under 10 timer om ugen. Det er dermed minifleksjobbene på maks. 10 timer om ugen, der bærer den stigende udvikling i det samlede antal fleksjobbere siden 2013.

Omvendt er antallet af personer ansat i fleksjob på mere end 10 timer om ugen faldet med knap 11.200 personer siden december 2012, jf. figur 20.

Figur 20. Korte fleksjob fortrænger de lange

Antal personer i fleksjobordningen fordelt på ugentlig arbejdstid, december

Anm.: Omregnet til fuldtidspersoner udgør antallet i fleksjobordningen ca. 96.000 fuldtidspersoner.
Kilde: Jobindsats.dk.

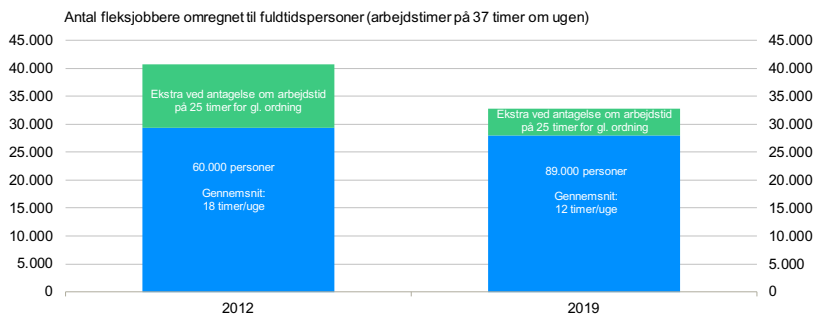
Til trods for at antallet af fleksjobbere er steget markant, betyder forskydningen fra fleksjob på mindst 10 timer om ugen over mod minifleksjob, at det samlede arbejdsudbud i fleksjobordningen er faldet.

Der findes forskellige opgørelser af fleksjobberes arbejdstid før reformen. Eksempelvis viser en opgørelse fra SFI (2015), at arbejdstiden i gennemsnit var 18 timer om ugen. En anden opgørelse angiver en gennemsnitlig arbejdstid på 25 timer om ugen, jf. Arbejdskraftundersøgelsen 2007 for fleksjobbere på gammel ordning.

Med en gennemsnitlig arbejdstid på 18 timer om ugen for fleksjobbere ansat på gammel ordning svarer de ca. 60.000 fleksjobbere i 2012 til godt 29.000 fuldtidsbeskæftigede. I 2019 er arbejdstiden i gennemsnit reduceret til ca. 12 timer om ugen, samtidig med at antallet af fleksjobbere er steget til 89.000. Det svarer til ca. 28.000 fuldtidsbeskæftigede. Arbejdsudbuddet i fleksjobordningen er altså faldet med ca. 1.000 fuldtidsbeskæftigede på trods af markant flere fleksjobbere.

Er arbejdstiden blandt fleksjobbere på den gamle ordning i stedet i gennemsnit 25 timer om ugen, falder arbejdsudbuddet med ca. 8.000 fuldtidspersoner, jf. figur 21.

Figur 21. Lavere arbejdsudbud trods flere fleksjobbere

Anm.: Arbejdstid for fleksjobbere i 2012 med en gennemsnitlig arbejdstid på 18 timer/uge er baseret på SFI's spørgeskema til personer ansat i fleksjob før reformen. Arbejdstid for fleksjobbere i 2012 med en gennemsnitlig arbejdstid på 25 timer/uge er baseret på 957 fleksjobberes besvarelser i Arbejdskraftundersøgelsen 2007.

Kilde: Jobsindsats.dk, Arbejdskraftundersøgelsen 2007 samt SFI, Borgere i fleksjob efter reformen, 2015 og egne beregninger.

Hvis alle 89.000 fleksjobbere i 2019 arbejdede 18 timer om ugen, ville arbejdsudbuddet blive øget med godt 15.000 fuldtidspersoner. Tilsvarende ville en gennemsnitlig arbejdstid på 25 timer om ugen øge arbejdsudbuddet med godt 27.000 fuldtidspersoner.

Til sammenligning blev det vurderet, at dagpengeformen i 2010, hvor dagpengeperioden blev halveret fra 4 til 2 år, ville øge den strukturelle beskæftigelse med 13.000 fuldtidspersoner.

Flere timer i fleksjob betaler sig ikke

Ud over at åbne op for, at personer med en relativt lille arbejdsevne kan komme ind i fleksjobordningen, havde fleksjobreformen fokus på at udvikle den enkeltes arbejdsevne i fleksjobbet. Som det fremgår af aftaleteksten bag reformen, ønsker aftalepartierne "større tilskyndelse for den fleksjobansatte til at øge antallet af arbejdstimer, hvis vedkommende er i stand til det".

For nogle fleksjobbere kan det imidlertid ikke betale sig at gå op i tid. Særligt personer, der arbejder i fleksjob i den lavere ende af lønskalaen mangler et økonomisk incitament til at øge timetallet.

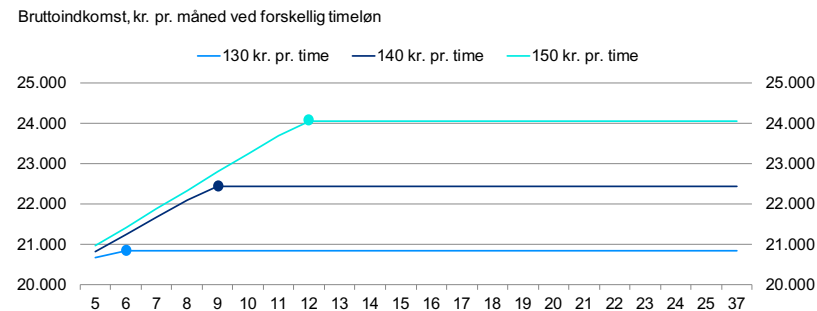
Årsagen er, at der stort set ikke er forskel på det maksimale offentlige tilskud i ordningen på ca. 18.700 kr. om måneden, som kommunen udbetaler som supplement til lønnen, og den overenskomstfastsatte mindsteløn ved et almindeligt fuldtidsarbejde.

Det ligger i reglerne, at indkomsten ved at være i et fleksjob ikke må overstige et vist lønloft. Loftet svarer til lønnen i et tilsvarende job på 37 timer om ugen. En fleksjobansat må ikke tjene mere end sine kolleger, der har samme arbejdsfunktion og arbejder på almindelige vilkår. I et job til 140 kr. i timen vil indkomstloftet i fleksjob dermed ligge på ca. 22.500 kr. pr. måned svarende til et fuldtidsjob på almindelige vilkår (140 kr. pr. time x 160,3 timer pr. måned)

Med et offentligt tilskud på ca. 18.700 kr. om måneden vil et fleksjob til 140 kr. i timen allerede ved bare 9 timers ugentligt arbejde ramme de 22.500 kr. om måneden. Og indkomsten kan ikke stige yderligere end til de ca. 22.500 kr. om måneden, selv om arbejdstiden øges. Fleksjobber har samme indkomst, uanset om arbejdstiden er 9 timer eller 25 timer om ugen.

Heller ikke i job til f.eks. 150 kr. i timen kan det betale sig for minifleksjobbere at øge timetallet væsentligt. I et minifleksjob til 150 kr. i timen rammer fleksjobberens indkomstloftet ved en arbejdsuge på 12 timer. Fleksjobbere med en timeløn på 130 kr., svarende til lønniveauet på butiksområdet, rammer loftet allerede ved en 6-timers arbejdsuge, jf. figur 22.

Figur 22. Det økonomiske incitament til flere timer mangler

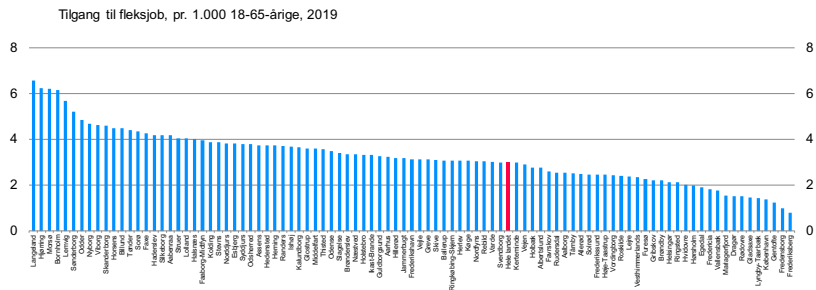

Kilde: Egne beregninger på baggrund af gældende regler, Vejledning om satser 2020, star.dk.

Fleksjob og ledighedsydelse i kommunerne

Der er stor forskel på, hvorvidt kommunerne vurderer, at borgerne skal have adgang til fleksjobordningen. Nogle kommuner har givet mere end 5 personer pr. 1.000 18-64-årige borgere i kommunen adgang til ordningen, mens andre kommuner har givet adgang til under 2 personer pr. 1.000 18-64-årige i 2019, jf. figur 23.

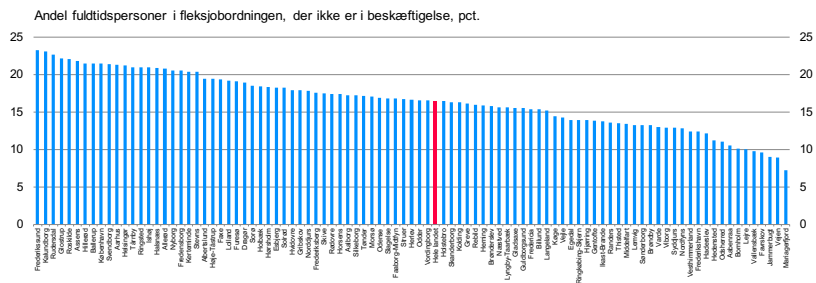
Figur 23. Nogle kommuner tilkender oftere fleksjob end andre

Anm.: Fanø, Samsø, Ærø og Læsø er udeladt.
 Kilde: Jobindsats.dk og Danmarks Statistik.

De kommunale variationer er også tydelige hvad angår andelen af fleksjobbere, der ikke er i arbejde. Eksempelvis er 7 pct. af fleksjobberne uden arbejde i Mariagerfjord Kommune, hvilket er 9 pct.-point under landsgennemsnittet på godt 16 pct. Derimod er knap hver fjerde fleksjobber i Frederikssund Kommune uden arbejde, jf. figur 24.

Figur 24. I Frederikssund er knap hver fjerde fleksjobber ikke i arbejde

Anm.: Fanø, Samsø, Ærø og Læsø er udeladt.
 Kilde: Jobindsats.dk.

Hvis alle kommuner havde samme lave andel fleksjobvisiterede uden arbejde som i Mariagerfjord Kommune, ville ca. 8.900 flere fleksjobbere være i beskæftigelse.

Fleksjobbere, der ikke er i beskæftigelse, modtager ledighedsydelse. Pr. december 2019 har hver femte forløb på ledighedsydelse haft en varighed på mere end 2 år, svarende til 3.350 forløb. Fleksjobbere, der har været ledige i mere end 2 år, kan have enten adfærdsproblemer og dermed svært ved at begå sig på en arbejdsplads eller mangler motivation for fleksjob og betragter ledighedsydelse som en form for varig ydelse, jf. Deloitte for Beskæftigelsesministeriet (2018). Nogle kommuner efterspørger på den baggrund strammere regler for rådighedsvurdering af denne gruppe af borgere.

Bilag – DA's øvrige forslag

- **En central enhed for førtidspension.** Visitation til førtidspension bør samles i én central enhed eller som minimum i større enheder, f.eks. én fælleskommunal enhed i hver RAR-region.
- **Ydelser skal tage højde for formuer.** Familier, der har høje indkomster og/eller stor formue, bør ikke kunne modtage sociale ydelser fra det offentlige. De sociale ydelser bør som udgangspunkt være behovsbestemte og dermed tilfalde personer, som ikke har andet forsørgelsesgrundlag. En række offentlige ydelser som ledighedsydelse og ressourceforløbsydelse bør ændres, så de tager højde for, om modtageren har en stor formue eller ægtefælle med en høj indkomst.
- **Højere kvalitet i ressourceforløb.** 80 pct. får ikke en virksomhedsrettet indsats i det første år af deres ressourceforløb. Kommuner, der ikke tilbyder en effektiv indsats, skal sanktioneres. Får borgeren ikke den indsats, som vedkommende er berettiget til, så kan borgeren bruge en privat aktør på kommunens regning. Den private aktør skal være godkendt til at varetage opgaven. Desuden skal der altid foreligge et "jobmål" for et ressourceforløb.
- **Kortere ressourceforløb.** Varigheden for et ressourceforløb skal nedsættes fra højst 5 år til højst 3 år uanset alder.
- **Fleksjobberes faktiske arbejdssevne bør bruges bedre.** Kommunerne bør ved fleksjobvisitation oplyse et cirkatimetal, som fleksjobpersonen kan arbejde. Arbejder en person, der er visiteret til at kunne arbejde mere end 10 timer pr. uge 1) mindre end 10 timer, 2) og/eller udnytter fleksjobberens ikke sin arbejdssevne minimum 75 pct., så kan vedkommende kun have fleksjobbet med kort ugentlig arbejdstid i højst 6 måneder.
- **Bedre mulighed for fastholdelse i fleksjob på hidtidig virksomhed.** Kravet om 12 måneders forudgående ansættelse efter de sociale kapitler før indgåelse af aftale om fleksjob bør afskaffes. Det er den tilkendende myndigheds ansvar at sikre, at kun personer med varig nedsat arbejdssevne bliver tilkendt fleksjob. Desuden er det aftalt i den politiske *Aftale om seniorpension for nedslidte* fra maj 2019, at kravet om 12 måneders ansættelse på særlige vilkår ikke skal gælde 6 år før folkepensionsalderen.
- **Kommuner skal effektivt hjælpe ledige fleksjobbere i job.** Der er potentiale for 8.900 flere i fleksjob, hvis de mindst effektive kommuner lærer af de bedste. Kommuner, der ikke tilbyder en effektiv indsats, bør sanktioneres.
- **Hypigere opfølgning på fleksjobbere.** Der bør være en hyppigere opfølgning og vurdering af arbejdssevnen i forhold til fleksjobansatte. I dag skal opfølgningen først ske efter 2,5 år.

Litteraturliste

Beskæftigelsesministeriet (2012), Aftale om en reform af førtidspension og fleksjob.

Besvarelse af folketingsspørgsmål nr. 114 (2012-13).

Carsten Koch (2015), Nye veje mod job – for borgere i udkanten af arbejdsmarkedet.

Danmarksstatistik.dk.

Danskernessundhed.dk.

Deloitte for Beskæftigelsesministeriet (2018), Evaluering af reform af førtidspension og fleksjob.

Den Psykiatriske Privatklinik (2007), Depression og arbejdsliv.

Eurostat (EU-SILC).

Forsakringskassan.se.

Jesper Karle og Lars Aakerlund (2016), Tag på arbejde – fra sygemelding til samarbejde.

Jobindsats.dk.

IPS Center Danmark (2018).

SFI (2015), Borgere i fleksjob efter reformen.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (2018), Viden om effekter af indsatser for ledige og andre personer på overførselsindkomster. Star.dk.

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Vester Voldgade 113

1552 København V

Tlf. 33 38 90 00

da@da.dk

da.dk